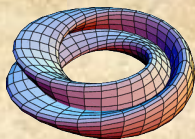

Man Leben

Een Noordelijke Cyclus

Narrator

Omnia
Amsterdam

“Wie ben jij” gaat over jou en mij en over alles dat met ons in verbinding staat. Zijn jij en ik verbonden of zijn wij gescheiden? Wat maakt jou tot degene die jij bent? Wie ben jij voor jouw geboorte en wie zal jij zijn na jouw overlijden? Besta jij zonder heeal? Hoe ben jij bewust van jezelf? En hoe zijn anderen zich bewust van jou? Wij gaan op zoek naar de weg die jou vormt tot wat jij bent. Deze zoektocht zal een thuiskeer zijn.

Onze tocht voert van het begin tot nu. Aan het einde zullen wij terugkijken op onze reis. Wij zien dat alles in een zucht is volbracht.

Man Leben, Carla Drift en Narrator begonnen de Odyssee naar “Wie ben jij”. Een Noordelijke cyclus omvat een jaar uit de biografie van Narrator.

Narrator – Een Noordelijke Cyclus

Een jaar uit een biografie

Man Leben

Narrator Nārāyana is een fictieve persoon. Geen bestaand mens heeft voor hem model gestaan.

Man Leben is een schrijversnaam.

Narrator – Een Noordelijke cyclus vormt een onderdeel van de levensbeschrijving van Narrator Nārāyana. Deze biografie zal binnenkort worden gepubliceerd.

Uitgegeven door: Omnia – Amsterdam Publisher, 2013

Dit werk is gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 3.0 Unported licentie

Photos, images, renderings and quotations in the text may be copyrighted by third parties.

Cover design: Microsoft Office - Aantrekkelijk

Logo: http://en.wikipedia.org/wiki/Klein_bottle

ISBN: 978-94-91633-04-1

Omnia– Amsterdam Uitgeverij

Website: www.omnia-amsterdam.nl

*Schoonheid is een verschrikkelijk en beangstigend ding.
Verschrikkelijk omdat de schoonheid onbepaalbaar is, omdat God ons
alleen raadselen heeft opgegeven. Hier komen de oevers bij elkaar,
hier wonen de tegenspraken samen.*

- Fjodor Dostojevski, *De Gebroeders Karamazow*

*Laat Uw hart ons leven met zich meedragen! Want in de dagen en
nachten van Uw leven zal de vrede zich in U vermeerderen. Onze
weldaad en trouw zal U niet verlaten, U draagt ze mee, ademt ze en de
wereld deelt in Uw vrede.*

- Oude Testament, Spreuken van Salomo

Als u ellende wilt voorkomen, vertrouw op uw eigen lot.

- Book of Serenity – One gain, One loss

Met Dank

Zonder de bekende adem die in één zucht het volledige heelal van begin tot einde vormt, is dit boek niet mogelijk. Ik ben mijn dank verschuldigd aan de eeuwige verandering die zich in de leegte van het universum als adem manifesteert.

Mijn dank ben ik verschuldigd aan alle manifestaties in het heelal die in haar onnoembare variëteiten bestaan.

Als mens erken ik mijn diepe dankbaarheid aan de ruimte en de wereld waarin wij leven. Het ontstaan van dit boek vindt plaats in deze omgeving.

Zonder de bijdrage van alle vrouwen, mannen, moeders, vaders, kinderen, zwervers, jagers-verzamelaars, landbouwers, ambachtslieden, krijgers, monniken, priesters, wetenschappers en mensen niet vermeld vanaf het begin tot nu, is dit boek niet mogelijk.

Ons heelal en de wereld zijn door vele geleerden op talloze manieren bestudeerd. Zonder de uitkomsten van deze onderzoeken zou dit boek niet kunnen bestaan. Ik heb diepe erkentelijkheid voor alle studies.

Speciaal dank ik:

- o mijn vader en moeder en familie,
- o vrienden, bekenden, collegae en voorbijgangers,
- o docenten, scholen en universiteiten,
- o dorpen waar ik ben opgegroeid, scholen die ik heb bezocht en plaatsen waar ik heb gewoond en gewerkt.

Mogelijke fouten en omissies in dit boek zijn uitsluitend mijn verantwoordelijkheid. Ik heb gepoogd om de verwijzingen zo volledig mogelijk te maken. Wordt een verwijzing ten onrechte niet vermeld, dan verzoek ik deze omissie te melden.

Beeldmateriaal – met grote dank gebruikt onder de Creative Commons Licentie – is met vermelding van de bron in de tekst opgenomen. Mochten eigenaren van beeldmateriaal niet kunnen instemmen met de wijze van bronvermelding, dan verzoek ik dit aan mij kenbaar te maken. Uiteraard zal ik de betreffende vermelding van beeldmateriaal aanpassen aan de wensen van de rechtmatige eigenaren.

Aanhalingen uit andere teksten zijn onder bronvermelding in de tekst opgenomen. Deze aanhalingen vallen buiten de Creative Commons licentie. Op deze aanhalingen rust een andere vorm van auteursrecht.

Inhoudsopgave

Voorspel	9
Masker van een idool	13
Poort in het noorden	19
Poort in het noorden 2	27
Terug naar de bewoonde wereld	35
Terug naar de bewoonde wereld 2	43
Wijst naar de sneeuw	51
Kopenhagen en Amsterdam – een weerzien	57
Naspel	63
Over de samensteller	67
Index	69

Voorspel

Onvoorstelbaar lang geleden ben ik ontstaan uit het geluid van vallende regendruppels bij het blazen van de wind en met het klateren van vallende stenen. In de regen is het ritme ontstaan, de wind vormde mijn stem en met de vallende stenen begon het applaus. Uit het ritme en de wind zijn de verhalen voortgekomen. Door het applaus ontstond de waardering met de aandrang om opnieuw de aandacht op te zoeken.

Mijn vader is donker als de nacht. Hij is geboren en opgegroeid in een arm deel van India. Op school heeft hij Sanskriet – de taal van de goden in de wereld van de mensen – leren spreken, lezen en schrijven. Al mijn grootouders en overgrootouders uit India hebben deze taal gesproken. Als jongvolwassen man is mijn vader naar Kenia in Afrika gereisd om rond te trekken als verhalenverteller en om een beter bestaan te leiden. In dit land heeft hij mijn moeder ontmoet.

Mijn moeder is een trotse vrouw uit de Masaï nomadenstam. Zij kent geen landsgrenzen; heel de aarde is voor iedereen en het vee heeft water, voedsel en zorg van het land nodig. Als jonge vrouw heeft zij mijn vader ontmoet. Hij was uitgehongerd en zij heeft zich over hem ontfermd. Tussen hen is een liefde ontstaan die onze wereld overstijgt. Zij zijn samen verder door het leven gegaan; mijn vader is blijven rondtrekken als verteller en mijn moeder geeft verzorging en onderdak wanneer hij langskomt. Hieruit ben ik op aarde gekomen.

Rond 1960 ben ik in Afrika geboren. Mijn voornaam is Kṛṣṇa [1] omdat ik net als mijn vader donker ben als de nacht met mijn zwarte blauwe

huidskleur en omdat ik tijdens de nieuwe maan ben geboren. Mijn ouders hebben hiermee de hoop uitgesproken dat ik net als de maan elke nacht weer levend wordt en niet zal sterven als alle mensen [2]. Later in mijn leven heb ik mijn voornaam verandert in Narrator – verteller, want ik wens bij de stervelingen te horen. Mijn familienaam van mijn vaderskant is Nārāyana. Dit betekent in de taal van mijn voorvaderen: “Zoon van de oorspronkelijke man” [3].

Mijn moeder zorgde voor ons: voor mijn broers en zussen en voor mijn vader. Mijn vader is een rondtrekkende verhalenverteller. Wanneer hij langskwam, kreeg hij verzorging en onderdak. Wij hoorden van zijn avonturen en mijn moeder was gelukkig.

Op school heb ik leren lezen en schrijven. Met lezen ben ik nooit meer opgehouden. Gilgamesh, Ilias, Odyssee, Mahābhārata, Shakespeare, heb ik op school gelezen. Iedere dag ga ik naar de bibliotheek en daar zie ik wat ik nog niet weet.

Aan het einde van mijn schooltijd sloot ik mij als kindsoldaat bij een militie aan. Op een nacht stak de militie het bos rondom een dorp in brand. De vuurgod en de wind verspreiden de vlammen. Onze militie schoot op alles en iedereen die uit het bos kwam en wij waren blij [4]. Bij daglicht volgde de ontnuchtering. Alles en iedereen van – pasgeborenen tot hoogbejaarden – was gedood. Hierna probeerde ik de wereld van de hongerige geesten en de hel te ontvluchten. Iedere nacht draag ik nog altijd de geesten van de overleden dorpelingen met mij mee.

Met het veranderen van jongeman naar man, merkte ik dat ik verliefd werd op andere jongemannen. Mijn moeder zag dat ook.

Zij stuurde mij weg naar een ver land waar mannen van mannen mogen houden. Na een lange reis ben ik in Amsterdam gekomen.

In de omgekeerde wereld van Amsterdam was het leven een feest.
Echte kabouters liepen er rond met lange haren en verwarde kleren.
Mijn verliefdheid geurde exotisch door de stad: de mooiste minnaars
kwam ik tegen.

[1] Kṛṣṇa betekent in het Sanskriet onder meer “zwart”, “blauw zwart”, “de donkere periode van de maancyclus” Bron: elektronische versie van het woordenboek Monier-Williams – MWDDS V1.5 Beta

[2] Volgens een Masaï mythe geeft de God Engaï vee aan de mensen en hij brengt de mensen na de dood tot leven en hij laat de maan iedere dag sterven. Na een zonde waarin een tegenstander dood werd gewenst, liet Engaï de mensen dood gaan en hij bracht de maan iedere nacht weer tot leven. Bron: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Masa%C3%AF_\(volk\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Masa%C3%AF_(volk))

[3] Bron: elektronische versie van het woordenboek Monier-Williams – MWDDS V1.5 Beta

[4] Zie het laatste deel van boek 1 van de Mahābhārata waarin Arjuna en Kṛṣṇa bij het vuur in het Khandava bos met vreugde pijlen schieten op alles dat het bos ontvlucht. Bronnen: <http://www.sacred-texts.com/hin/maha/index.htm> boek 1 Section CCXXVII en verder; Katz, Ruth Cecily, Arjuna in the Mahābhārata: *Where Krishna is, there is victory*. Delhi: Molital Banarsidass Publishers, 1990, p. 71 - 84

Masker van een idool

12 november 2012

In de omgekeerde wereld van Amsterdam had ik de verschijningsvorm van een idool aangenomen. Ineens was ik overal welkom; ik werd gevraagd bij voorstellingen en voor feesten. Iedereen wilde met mij gezien worden; iedereen wilde in mijn omgeving zijn. Voor anderen mensen leek ik een goddelijk aureool met mij mee te dragen. In mijn nabijheid voelden vreemden zich opgenomen in een hemelse gloed. Zij droomden dat ik de toegangspoort tot de hemel bezat [1].

[2]

Nieuwe minnaars waanden zich bij mij in een buitenaardse ruimtereis, verbonden met het universum en opgenomen in droomwereld mooier dan het leven. Ik was voor hen de verbinding tot een altijddurend paradijs.

[3]

In mijn wielde verscheen een Godin – een witte [4] Citroën DS – waarmee ik zoevend over de wegen – net als de leidsman Kṛṣṇa [5] in de Bhagavad Gita [6] – de glorie verwezenlijkte [7]. In mijn verschijningsvorm als idool en middelpunt moedigde ik aan, ik stuurde en ik gaf vorm aan de wereld om mij heen; ik vormde het oog van een cycloon – even leeg, tijdelijk en verstild van binnen.

Idolatrie

Vergankelijk in een zucht

Bezien in de zon

*“Schoonheid is een verschrikkelijk en beangstigend ding.
Verschrikkelijk omdat de schoonheid onbepaalbaar is, omdat God ons
alleen raadselen heeft opgegeven. Hier komen de oevers bij elkaar,
hier wonen de tegenspraken samen.”*[8]

Deze passage uit *De Gebroeders Karamazow* van Dostojewski gaf mijn vluchtige positie weer als idool binnen de omgekeerde wereld in Amsterdam. Dit citaat vormde ook het motto van *Confessions of a Mask* van Yukio Mishima waaruit ik een zekere duiding ontleende aan mijn rol als icoon in de wereld waar mannen van mannen houden; voor mijn minnaars was ik niet alleen hun geliefde, maar tegelijkertijd ook hun concurrent bij hun liefde voor andere mannen binnen de polygame homoseksuele omgeving van Amsterdam in die tijd.

[9]

Naast duiding van mijn ijdele positie in de omgekeerde wereld in Holland zocht ik ook naar inzicht over de ontwikkeling van mijn leven. Na het lezen van de tetralogie *Sea of Fertility* [10] van Yukio Mishima bood de viervoudige reïncarnatie van de tweede hoofdpersoon houvast.

In lijn met deze zienswijze besloeg de eerste reïncarnatie in mijn leven – onder de roepnaam Kṛṣṇa – de periode van mijn vroege jeugd tot aan mijn vertrek uit Kenia.

Nu was ik als tijdelijk idool op het hoogtepunt van mijn tweede incarnatie in mijn levensloop aanbeland. Ik voorzag dat mijn leven als icoon op imploderen stond; ik besloot de omgekeerde wereld van Holland voor een ruime tijd te verlaten. Na mijn aandeel in een ernstige oorlogsmisdrijf tijdens mijn eerste reïncarnatie in Kenia, wilde ik de loop van mijn leven in goede banen blijven leiden. Het werd ook tijd voor boetedoening voor dit misdrijf.

[1] Zie het boek Genesis 28:10-19 in het Oude Testament voor de droom van Jacob waarin Jacob een ladder van afdalende en opstijgende engelen aanziet voor de toegangspoort tot de Hemel. Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Jacob's_Ladder

[2] Schilderij: Jacob's dream of a ladder of angels, c. 1690, door Michael Willmann. Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Dream>

[3] *De Droom* van Henri Rousseau, 1910. Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Droom>

[4] Arjuna betekent onder meer “wit, helder”; in de naam is ook “arh” te herkennen dat “waardig, in staat tot” betekent. Arjuna is een van de hoofdpersonen in de Mahābhārata. Hij is een van de vijf broers die allen met een vrouw Draupadi – de mooiste en invloedrijkste vrouw van haar tijd – in polyandrie samenleven. De vijf broers strijden voor hun rechtmatig deel van het koninkrijk, voor het herstel van de eer van Draupadi en voor behoud van de wereldorde.

[5] Kṛṣṇa betekent in het Sanskriet onder meer “zwart”, “blauw zwart” en “de donkere periode van de maancyclus”. Bron: elektronische versie van het woordenboek Monier-Williams – MWDDS V1.5 Beta

[6] Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Bhagavad_gita

[7] Zie ook: Katz, Ruth Cecily, *Arjuna in the Mahābhārata: Where Kṛṣṇa is, there is victory*. Delhi: Molital Banarsidass Publishers, 1990

[8] Bron: Dostojewski, F.M. *Verzamelde Werken 9 – De Gebroeders Karamazow*. Amsterdam: G.A. van Oorschot, 1958, p. 136

[9] Bron afbeelding: Voorzijde van boekband Mishima, Yukio. *Confessions of a Mask*. New York: A New Directions Book, 1958 (Eleventh printing)

[10] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Sea_of_Fertility

[11] Bron afbeelding: *Hatsuhana doing penance under the Tonosawa waterfall* van Utagawa Kuniyoshi (1797–1861). Deze afbeelding is gebruikt als voorzijde van de Franse uitgave van de *Sea of Fertility* van Yukio Mishima.

Poort in het noorden

18 november 2012

Het werd tijd om mijn masker van een idool af te leggen, want mijn hemel op aarde in de omgekeerde wereld van Amsterdam veranderde langzaamaan in een Boeddhistische hel. Alles en iedereen in mijn omgeving leefde naar mijn luimen. De oud Joodse verwensing “*Ik wens u veel personeel toe*” en de Romeinse wijsheid “*Macht corrumpeert*” [1] gaven de invloed van mijn leven als icoon in Amsterdam op mijn persoonlijkheid goed weer. Mijn bestemming als Narrator Nārāyana [2] lag ergens anders.

In mijn glorietijd in Amsterdam was ik Nederlands staatsburger geworden met bijbehorend paspoort: ik kon vrij door de wereld reizen met uitzondering van Kenia en enkele landen in Afrika. Na afscheid te hebben genomen van mijn vrienden en minnaars in Holland, vertrok ik halverwege het voorjaar naar Zweden. Ik had een open uitnodiging van mijn Amerikaanse geliefde om bij hem in Stockholm te komen wonen.

In mijn Citroën DS zweefde ik over de autowegen in Nederland en Duitsland via Bremen en Hamburg naar Denemarken. Ik dacht dat mijn Godin een snelle auto was, maar op de Duitse autobahn ontmoette ik de echte “Raser” of “snelheidsduivels” die zich met een snelheid van 200 km/u voortbewogen. Wilden zij hierdoor het “hier en nu” zo snel mogelijk ontvluchten?

[3]

In Denemarken bezocht ik Kopenhagen [4] – de stad waar ik na mijn verblijf in Zweden en Noorwegen enkele jaren zou gaan wonen. Mijn verliefdheid straalde nog steeds als een halo om mij heen; binnen enkele uren had ik vrienden ontmoet waar ik kon logeren. Via deze nieuwe vrienden vond ik een jaar later onderdak in deze stad aan het water.

[5]

Na een tussenstop van twee weken nam ik de veerboot naar Malmö. In Zweden reed ik langs de Zweedse scherenkust [6] naar Stockholm [7]. Na meer dan 1500 km rijden naderde ik mijn bestemming, maar voordat ik het eiland Stadsholmen betrad – waar mijn geliefde in een prachtig oud huis binnen de oude binnenstad Gamla Stan [8] woonde – zag ik in de verte het Stadshuis van Stockholm.

In zijn gouden huis van hoop en dromen in de Prästgatan [10] nam ik voor een klein jaar intrek bij mijn geliefde. Een jaar vol muziek en vreugde, een jaar met een tocht naar de Noordkaap en terug langs de Noorse Fjorden, een jaar van zorgeloosheid en een jaar van afscheid.

[11]

In landen rond de Oostzee eindigen veel straatnamen op “Gatan”, “Gade” of “Gate”. Bij het horen of lezen van dit woord word ik herinnerd aan de lessen Sanskriet van mijn vader. Hij leerde mij dat in het Sanskriet het woord “gate” niet alleen een vervoeging is van het werkwoord met de betekenis “gaande”, maar het is ook de locativus of plaatsvervoeging van een zelfstandig naamwoord afgeleid van het werkwoord “gaan”.

Toen ik vele jaren later de volgende parabel [12] over Boeddha las, moest ik terugdenken aan mijn eerste aankomst in de Prästgatan in Stockholm: *“Ruim 2500 jaar geleden hield een buitenstaander een huismus in zijn handen verborgen en hij vroeg aan Boeddha: “Is de huismus in mijn handen levend of dood?” Boeddha ging met zijn beide voeten aan weerszijde van de “gate”[13] staan en vroeg: “Zeg mij, sta ik op het punt van vertrekken of binnentreden?””*[14]

Het betreden van de Prästgatan en het huis van mijn geliefde voelde als een aankomst en een vertrek in mijn leven; de voorjaarszon straalde haar gouden gloed.

[1] Het Romeinse werkwoord “corrumpere” betekent “bederven, verpesten, verwennen”.

[2] Het woord “nama” betekent in het Sanskriet “bestemming” en “Narrator” betekent “verteller”. Hierin zijn de woorden “nara” of “gewone man” en de werkwoordkern “tr - tarati” of “overzetten, kruisen, overstijgen” te herkennen; Nārāyana betekent “zoon van de oorspronkelijke man”. Bron: elektronische versie van het woordenboek Monier-Williams – MWDDS V1.5 Beta

[3] Deze foto is later rond 2005 genomen. Bron afbeelding: <http://de.wikipedia.org/wiki/Autobahn>

[4] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Kopenhagen>

[5] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Kopenhagen>

[6] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Scherenkust>

[7] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/Stockholm>

[8] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Gamla_stan

[9] Bron afbeelding: <http://sv.wikipedia.org/wiki/Stockholm>

[10] “Präst” betekent “priester” in het Zweeds volgens “Google Vertalen”

[11] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Stockholm>

[12] Een parabel (van het Griekse παραβολή *parabolè* dat “vergelijking” betekent; evangelisten gebruikten dit woord in de betekenis van “gelijkenis”) of gelijkenis is een kort verhaal, gewoonlijk gesitueerd in het dagelijks leven, dat dient om een religieus, moreel of filosofisch idee te illustreren. Bron (en zie voor meer informatie): <http://nl.wikipedia.org/wiki/Parabel>

[13] De Poortloze Poort. Zie ook: Yamada Kōun Rōshi, *Gateless Gate (Mumonkan)*. Tucson: The University of Arizona Press, 1990

[14] Zie: Cleary, Thomas, *Book of Serenity – One Hundred Zen Dialogues*. Bosten: Shambhala, 1998 p. 95 – 96.

Poort in het noorden 2

25 november 2012

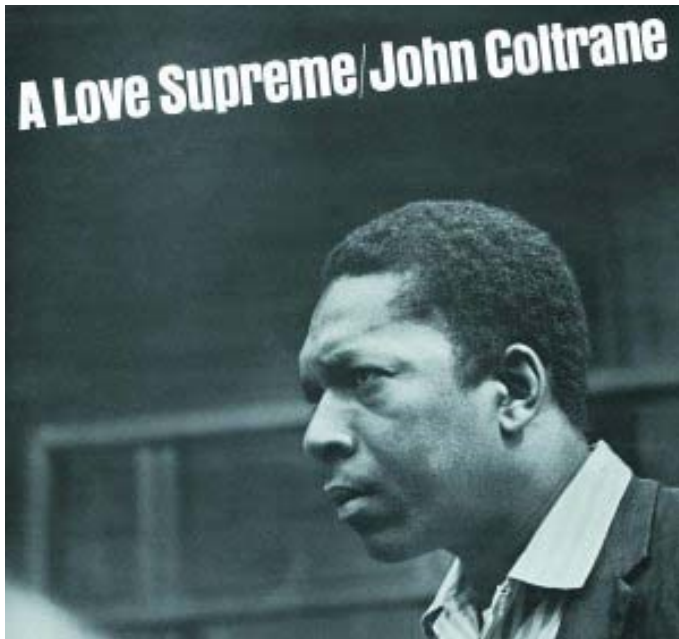
Het leven met mijn geliefde – die zijn dienstplicht in het Amerikaanse leger tijdens de Vietnamoorlog had ontdoken en nog steeds in Europa verbleef hoewel hij na het generaal pardon van president Carter in 1977 weer kon terugkeren naar de Verenigde Staten [1] – was in Stockholm even vertrouwd als in Amsterdam en het was tegelijkertijd in alle opzichten anders.

Naast het gouden huis in de oude binnenstad van Stockholm had hij ook de beschikking over een prachtig buitenhuis in de scheren-archipel aan de kust. In de weekenden en tijdens vrije dagen gingen wij met een bootje naar dit houten huis op een klein eiland. Wij genoten van de prachtige luchten en 's-nachts sliepen wij buiten als het weer het toeliet. Ik verbaasde mij over de dagen die steeds langer werden.

[2]

Verschillende vrienden van mijn geliefde speelden in jazz-ensembles. Via hen leerde ik de muziek van de groten in de jazz muziek waarderen; mijn favorieten waren het Miles Davis Quintet [3] en John Coltrane [4] met zijn quartet; zijn LP's met "*Joy*", en "*A Love Supreme*" – geschreven tijdens de strijd voor gelijke rechten in Amerika waarbij John Coltrane met deze muziek een spirituele eenheid wilde creëren om daarmee een maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen [5] – draaide ik grijs.

[6]

Tijdens enkele oefensessies van een jazz-ensemble speelde ik op percussie; de leden waren zo onder de indruk van mijn spel dat ik die zomer mocht meespelen tijdens het Stockholm Jazz Festival [7]. Daarna trad ik regelmatig op met wisselende muzikanten in Stockholm en later speelde ik in jazz bands in Kopenhagen.

Mijn geliefde had zich in Stockholm verdiept in Boeddhisme en meditatie om zo meer inhoud aan zijn leven te geven. Onder zijn invloed ben ik mij langzaam aan gaan verdiepen in de Boeddhistische en Taoïstische kant van de Oosterse wijsheid. Hij kon mijn hulp bij het leren doorgronden van bronteksten geschreven in het Sanskriet goed gebruiken. Samen bewandelden wij in Stockholm deze weg: hij volgde de inhoud en ik ondersteunde bij de vorm.

Vrijdag en zaterdag voor de laatste week in Juni maakte ik voor het eerst Midzomerfeest in Scandinavië mee. De nacht duurde in Stockholm maar enkele uren; die zaterdag en zondag lag het hele openbare leven stil. Wij waren bij vrienden uitgenodigd en namen deel aan dit traditionele feest.

Enkele dagen na midzomer zijn mijn geliefde en ik in de Citroën DS op vakantie naar de Noordkaap gegaan. Door het bijna verlaten landschap van Noord Zweden – waar je buurman je beste vriend is, omdat er niemand anders in de omgeving woont – reden wij bij het eeuwig licht.

Net voor de grens met Noorwegen zagen wij de Lappporten. Mijn geliefde noemde het de Lege Poort [9].

[10]

Hij vroeg aan mij wat “leeg” in het Sanskriet was. Hierop antwoordde ik “śūnya” [11] dat verwant is aan het Engelse woord “shunt” [12] waarbij een lage parallelweerstand een kortsluiting van een elektrische stroom veroorzaakt.

Daarop begon hij een deel van de Hart Sūtra te zingen:

रूपं शून्यता शून्यतैव रूपम् ।

rūpaṁ śūnyatā śūnyataiva rūpaṁ ।

रूपान्न पृथक् शून्यता शून्यताया न पृथग्रूपं ।

rūpānna pr̥thak śūnyatā śūnyatāyā na pr̥thagrūpaṁ ।

यद्रूपं सा शून्यता या शून्यता तद्रूपं ।

yadrūpaṁ sā śūnyatā yā śūnyatā tadrūpaṁ ।

एवं वेदनासंज्ञासंस्कारविज्ञानानि च शून्यता ।

evaṁ vedanāsañjñāsaṁskāravijñānāni ca śūnyatā ।

एवं शारिपुत्र सर्वधर्मा शून्यतालक्षणा अनुत्पन्ना अनिरुद्धा अमला विमला अनूना

असंपूर्णाः ।

evaṁ śāriputra sarvadharmā śūnyatālakṣaṇā anutpannā aniruddhā amalā
vimalā anūnā asaṁpūrṇāḥ ।

तस्मात्तर्हि शारिपुत्र शून्यतायां न रूपम् न वेदना न संज्ञा न संस्कारा न विज्ञानं ।

tasmāttarhi śāriputra śūnyatāyāṁ na rūpaṁ na vedanā na sañjñā na saṁskārā na
vijñānaṁ ।

न चक्षुर्न श्रोत्रं न घ्राणं न जिह्वा न कायो न मनो न रूपं न शब्दो न गंधो न रसो

न स्प्रष्टव्यं न धर्माः ।

na cakṣurna śrotraṁ na ghrāṇaṁ na jihvā na kāyo na mano na rūpaṁ na śabda
na gandho na raso na spraṣṭavyaṁ na dharmāḥ ।

De Hart Sūtra is te luisteren op:

<http://www.youtube.com/watch?v=z0jcx9fnoWc>

Een beknopte en vrije weergave van dit deel van de Hart Sūtra in het Nederlands:

Vorm is gelijk aan leegte, zoals leegte gelijk is aan vorm;

Vorm zelf is leegte en leegte zelf is vorm;

Zo ook gevoel, kennis, dingen en bewustzijn.

Aldus Shariputra, alle Dharmas zijn leeg van kenmerken.

*Zij worden niet gemaakt, niet vernietigd, niet bezoedeld en zij zijn niet
puur;*

en zij worden niet groter noch kleiner.

*Daarom in leegte is geen vorm, gevoel, kennis, dingen en geen
bewustzijn;*

geen ogen, oren, neus, tong, lichaam en geest;

geen gezichtsvermogen, geluid, geur, smaak, tastzin en Dharmas;

Ik zei dat de Lege Poort leek op de toegang tot het Nirvana [13]. Hij antwoordde dat de Lege Poort ook leeg was van Nirvana en hij straalde [14] als een god. Mijn geliefde is volmaakt gelukkig blijven stralen tot voorbij de Noordkaap.

- [1] Bron: http://en.wikipedia.org/wiki/Vietnam_War
- [2] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Stockholm_archipelago
- [3] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Miles_Davis_Quintet
- [4] Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/John_Coltrane
- [5] Bron: http://nl.wikipedia.org/wiki/A_Love_Supreme
- [6] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/A_Love_Supreme
- [7] Bron: http://en.wikipedia.org/wiki/Stockholm_Jazz_Festival
- [8] Bron afbeelding: <http://sv.wikipedia.org/wiki/Nalovardo>
- [9] De Mumonkan – in Engels meestal vertaald met Gateless Gate - is een verzameling van 48 Zen Koans door de monnik Mumon samengesteld in de 13^e eeuw na Christus.

The character 無 (*wú*) has a fairly straightforward meaning: *no*, *not*, or *without*. However, within Chinese Mahayana Buddhism, the term 無 (*wú*) is often a synonym for 空 (*sunyata*). This implies that the 無 (*wú*) rather than negating the gate (as in "gateless") is specifying it, and hence refers to the "Gate of Emptiness". This is consistent with the Chinese Buddhist notion that the "Gate of Emptiness" 空門 is basically a synonym for Buddhism, or Buddhist practice. 門 (*mén*) is a very common character meaning *door* or *gate*. However, in the Buddhist sense, the term is often used to refer to a particular "aspect" or "method" of the Dharma teachings. Bron: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Gateless_Gate

Er zijn vier goed verkrijgbare uitgaven in het Engels:

Aitken, Robert, *The Gateless Barrier, The Wu-men Kuan (Mumonkan)*. New York: North Point Press, 2000

Sekida, Katsuki, *Two Zen Classics – Mumonkan & Hekiganroku*. New York: Weatherhill, 1977

Shibayama, Zenkei, *The Gateless Barrier, Zen Comments on the Mumonkan*. Boston: Shambhala, 1974

Yamada Kôun Roshi, *Gateless Gate (Mumonkan)*. Tucson: The University of Arizona Press, 1990

[10] Bron afbeelding: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Lapland_\(Zweeds_landschap\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Lapland_(Zweeds_landschap))

[11] “Empty, void” volgens: elektronische versie van het woordenboek Monier-Williams – MWDDS V1.5 Beta

[12] Volgens Shorter Oxford English Dictionary is “shunt” een natuurlijk of kunstmatig bloedvat om de bloedstroom om te leiden.

[13] “Land zonder bos” volgens: elektronische versie van het woordenboek Monier-Williams – MWDDS V1.5 Beta

[14] Het woord “Deva” waaruit Deus in het Latijn, Zeus in het Grieks en Dieu in het Frans is ontstaan, is in het Sanskriet verbonden met de werkwoordstam “Div”, dat onder meer “stralen, spelen, vermeerderen” betekent.

Terug naar de bewoonde wereld

2 december 2012

Wij reden van de Lege Poort naar de Noordkaap in het eeuwig licht. Geen nacht, geen duisternis, geen visioenen van vermoorde dorpelingen die wilde ontsnappen aan het vuur in het nachtelijk bos, geen nachtwake voor de adem van de overledenen, alleen de voortdurende dag waarbij de zon niet meer ondergaat aan de horizon. Deze vredige wereld zonder nachtelijke fantomen was mij nieuw. Eindelijk kon ik rustig slapen.

Mijn geliefde was in euforie over het passeren van de lege poort – zijn hier en nu was onbegrensd verbonden met het universum. Bij de Noordkaap had hij geen slaap nodig; hij rustte vredig zittend op de grond terwijl ik sliep.

[1]

De heenreis naar de Lege Poort in het noorden was doelgericht verlopen. Bij de terugreis naar de bewoonde wereld maakten wij grote omwegen langs de kronkelende kust van de fjorden in Noorwegen. Mijn geliefde verdiepte zich vanaf de Noordkaap in de oneindig in elkaar verweven werelden van de Avatamsaka Sūtra [2].

Mijn geliefde was diep bewogen door de overdaad aan beschrijvingen van de met elkaar vervlochten werelden. Stomverbaasd las hij dat er vele Boeddha's in het verleden hadden bestaan en volgens deze sūtra zouden er in de toekomst nog onnoembaar veel Boeddha's volgen. Tot dat moment kende mijn geliefde met zijn Amerikaans Protestants Christelijke achtergrond maar één god. Nadat hij zich had verdiept in het Boeddhisme, was die ene god vervangen door Boeddha.

De weg naar de lege poort voerde naar een eenheid met het alomvattende Boeddhistisch universum, maar nu verkondigde deze sūtra het bestaan van oneindig vervlochten universa waarin vele, vele Boeddha's waren verweven. Zijn verbijstering was volkomen, net zo volkomen als mijn verbijstering over de eeuwige dagen en over de oneindig in elkaar kronkelende scheiding van berglandschap en zee langs de oevers van de Noorse fjorden.

[3]

Tijdens onze terugkeer langs de Noorse kust kwamen de nachten met mijn duistere fantomen bijna ongemerkt weer terug. Ik hield weer de nachtwake terwijl mijn geliefde sliep. In de noordelijke havens en plaatsen was ik een bezienswaardigheid – er kwamen niet veel mensen met een blauw-donkere huidskleur. Gelukkig waren wij op doorreis; mijn masker van een idool vervloog bij het verlaten van de plaats.

Na een paar weken studie in de Avatamsaka Sūtra was mijn geliefde gewend aan de onderlinge vervlechting van de universa, maar hij las ook dat de universa zich in elkaar spiegelde en daardoor elkaar beïnvloedde. Hij kon dit verstandelijk bevatten wanneer hij naar het water en de lucht in de fjorden keek, maar deze denkwereld strookte

niet met zijn culturele achtergrond. Zijn euforie en hemels geluk bij het passeren van de lege poort was geschokt bij het lezen van deze sūtra.

[3a]

De beschrijvingen van Indra's Net [4] bracht enige ordening in de verwarring die was ontstaan na het bestuderen van de vele met elkaar vervlochten werelden, maar hij ervoer dit model als gekunsteld. De euforie en bevrijding van de Noordkaap veranderde in zorg en twijfel over een oneindig kronkelende weg die mijn geliefde in dit leven nooit zou kunnen voltooien. Een parabel van mijn vader – over een eindeloos leven met vele wedergeboorten waarin levende wezens in vele verschijningsvormen (van microbe tot verlichte mensen en goden via afzonderlijke universa) de weg naar een gelukkig bestaan bewandelden – gaf geen rust. De beschrijving van de 32 verblijfplaatsen “van Hellen, Titanen, Hongerige Geesten, Dieren, Mensen, Goden in 22 categorieën naar vijf sferen van oneindige ruimte, bewustzijn en leegte” [5] in de lange toespraken van Boeddha ontlokten mijn geliefde sombere opmerkingen.

Wij besloten vanaf de Sognefjord via een directe route langs de Staafkerken naar Oslo te reizen. Wij bezochten eerst de kerk in Kaupanger en daarna de oudste staafkerk in Urnes met een crucifix waarvan een deel van de originele verf volgens de gids uit Afghanistan afkomstig was. In de kerk was de donkere nacht met een schijnsel van boven; buiten scheen de overdaad van het zomerse licht.

[6]

Mijn geliefde en ik maakten een dagtocht over de hoogvlakte van de Hardangervidda [7]. Naar het noorden leken de wolken en het landschap eindeloos verder te gaan. Mijn geliefde vergeleek de zich herhalende wolken met de in elkaar vervlochten universa uit de Avatamsaka Sūtra. Hij vroeg zich af hoe wij de verlichting van de vervlochten universa kunnen bewerkstelligen. Ik gaf aan dat de wolken en de werelden voor zichzelf kunnen zorgen; de wind is overal hetzelfde – uiteindelijk is geen tweede wind [8]. Na mijn

terloopse opmerking begon mijn geliefde weer te stralen; zijn zorgen en verwarring waren vervlogen. Mijn nachtelijke fantomen bleven terugkeren.

[9]

De vreugde van mijn geliefde bleef in mijn leven totdat hij het volgende voorjaar terugkeerde naar zijn ouderlijk huis.

[1] Bron afbeelding: <http://nn.wikipedia.org/wiki/Nordkapp>

[2] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Avatamsaka_Sutra. De volledige naam van deze sūtra is: “Mahāvaiṣṭya Buddhāvataṃsaka Sūtra

(महावैष्णवबुद्धावतंसकसूत्र)” of “De enorm uitgebreid prachtig gedecoreerde guirlande van bloemknoppen sūtra”, waarin “Avatamsaka” onder meer schitterende guirlande” betekent en “sūtra” staat voor “overdracht van het goede”.

[3] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Geirangerfjord.jpg>

[3a] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Sognefjord>

[4] Zie ook: Origo, Jan van, *Wie ben jij – een zoektocht naar ons bestaan, deel 1*. Amsterdam: Omnia – Amsterdam Uitgeverij, 2012, p.66 - 68

[5] *The Long Discourses of the Buddha*. Massachusetts: Wisdom Publications, 1995, p. 38-39

[6] Bron afbeelding: http://de.wikipedia.org/wiki/Stabkirche_Urnes

[7] Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Hardangervidda>

[8] Zie: Cleary, Thomas, *Book of Serenity – One Hundred Zen Dialogues*. Bosten: Shambhala, 1998 p. 110.

[9] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Hardangervidda>

Terug naar de bewoonde wereld 2

9 december 2012

Na de dagtocht over de hoogvlakte van de Hardangervidda – een natuurgebied in Noorwegen – reisden mijn geliefde en ik in een dag naar Oslo. In Gol [1] bezochten wij onze laatste Middeleeuwse staafkerk in Noorwegen. Eigenlijk was het een kopie van het origineel dat vroeger op deze plaats had gestaan en nu was ondergebracht in een openlucht museum bij Oslo. Het viel ons op dat deze kerk veel weelderiger was dan de staafkerken die wij eerder hadden gezien – wij naderden weer de bewoonde wereld.

[2]

Van Gol naar Oslo werd de weg steeds voller en drukker, wij naderden een middelgrote stad. Het rustig zweven over de wegen in onze Godin [3] was voorbij, nu vroeg het verkeer weer de aandacht.

Bij onze aankomst in Oslo zetten wij eerst de tent op in de stadscamping. Daarna bezochten wij het Noors Volksmuseum waar wij de originele staafkerk uit Gol opnieuw bezochten.

Het viel ons op dat de inrichting van de traditionele Noorse huizen steeds eender was en steeds verschillend. De vorm van de meubels en de huisraad was per huis verschillend, maar de voorwerpen waren steeds op dezelfde plaats in het huis geplaatst. Hierdoor ontstond een directe herkenbaarheid voor iedere bewoner en bezoeker, terwijl ook de eigenheid van de bewoners werd getoond. Een eenheid in de veelheid en een veelvormigheid in dezelfde inrichting.

[4]

De volgende dag bezochten mijn geliefde en ik het Frogner Park [5] waarin een grote beeldencollectie van de Noorse beeldhouwer Gustav Vigeland [6] is geplaatst. Centraal in het park staat een monolithische

zuil opgebouwd uit in elkaar verstrengelde mensenfiguren. Mijn geliefde was diep geraakt door de gelijkenis met de staafkerken en door de in elkaar vervlochten werelden van de uitgebeelde mensen. Hij vond de zuil op een wijsvinger lijken die ons eraan blijft herinneren dat wij allen tezamen de hemelpoort zullen binnengaan.

[7]

Ik vertelde aan mijn geliefde de parabel die mijn vader van zijn voorouders heeft gehoord:

“Toen ik nog een kind was bij mijn ouders, onderwezen zij mij en zeiden: “Laat Uw hart ons leven met zich meedragen! Want in de dagen en nachten van Uw leven zal de vrede zich in U vermeerderen. Onze weldaad en trouw zal U niet verlaten, U draagt ze mee, ademt ze en de wereld deelt in Uw vrede [8]. Hierna citeerde mijn vader de

beginstrofen uit de Īśavāśya upaniṣad: “Dat is algeheel. Dit is algeheel. Algeheel komt van algeheel. Neem algeheel af van algeheel en aldus blijft algeheel. Vrede, Vrede, Vrede”.

In een pikdonkere periode van mijn leven heb ik het vertrouwen van mijn ouders geschonden. Mijn hart was kil en leeg, mijn trouw aan de vrede in de wereld veranderde in haat en ik verheugde mij in de wandaden die ik zou begaan om mijn hart met ijdelheid te vullen. In een nacht heb ik het bos rondom een dorp in brand gestoken, de wind en de vuurgoden verspreiden de vlammen. Ik schoot op alles en iedereen die aan de vlammen wilde ontkomen. Ik was blij! [9]

De volgende ochtend zag ik dat alles van waarde voor het vullen van mijn lege hart met ijdelheid door het vuur was veranderd in as en lijken. De stank van verrotting en de vliegen bleven. Hongerig en leeg trok ik verder. Onderweg vulde ik mijn maag met voedsel en ik verrijkte mijn hart met mededogen. Welwillendheid, onthechting en vreugde kwamen weer in zicht.

Jaren later deelde ik mijn eten met enkele hongerige bedelaars - zwervers. Zij dankten mij met de woorden: “Al met al, moge U zich realiseren dat Onze trouw en weldaad U niet kan verlaten”.

Door de woorden van deze voorbijganger voelde mijn hart weer de voortdurende weldaad en trouw die ik altijd meedraag en aldoor adem, waar ik ga”.

Na deze parabel leerde mijn vader mij de betekenis van het sleutelwoord “realiseren” dat is samengesteld uit “re”, “al”, “Īśe”[10] en “eren”, waardoor “realiseren” voorkomt uit “steeds opnieuw”, “alles”, “in haar almacht”, “eren”.

Waar jij ook gaat en wat wij ook doet, de weldaad en trouw zal U niet verlaten.”

Mijn geliefde zei aan het einde van deze parabel dat alles en iedereen verlicht is; wij moeten het voortdurend realiseren. Ik had nog een lange weg naar huis te gaan. Gelukkig was er weer welwillendheid en vreugde in mijn leven; de onthechting zou spoedig volgen.

Na het bezoek aan het Frogner Park liepen wij een paar straten door de ambassadewijk, waar een vriend van ons met een groep in een mooi traditioneel houten huis woonde. Tijdens ons bezoek hoorden wij zorgelijk nieuws uit Amsterdam. Vele van onze vrienden en vroegere minnaars hadden een mysterieuze ziekte opgelopen, waardoor zij snel vermagerden; de ziekte putte hen volkomen uit. De artsen wisten geen raad met dit ziektebeeld; aan de Westkust van Amerika waren al verschillende verre bekenden aan dit mysterie overleden.

Bij het ophalen van de post-restante op het postkantoor in Oslo las mijn geliefde in een brief van zijn zus dat zijn moeder erg ziek was geworden. Tijdens een telefoongesprek met zijn zus, hoorde hij dat zijn moeder minder dan een jaar te leven had.

Hoewel wij ons thuis voelden in Oslo, overschaduwde de bezorgdheid over het lot van onze vrienden in Amsterdam en de ziekte van de moeder van mijn geliefde ons verblijf in deze stad. Na een week reisden wij door een waterrijk gebied terug naar Stockholm. Aan het begin van de herfst waren wij weer terug in Gamla Stan. De bladeren aan de bomen bij het water toonden hun rood, bruin, gele gloed. Die herfst en winter waren mijn geliefde en ik voor het laatst zorgeloos samen.

[11]

[1] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Gol_Norway

[2] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Gol_Norway

[3] Onze witte Citroën DS

[4] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Norwegian_Museum_of_Cultural_History

[5] Zie ook: http://en.wikipedia.org/wiki/Frogner_Park

[6] Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Gustav_Vigeland

[7] Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Vigelandpark>

[8] De eerste zinnen van deze parabel zijn vrij naar het begin van hoofdstuk 3 uit de Spreuken van Salomo in het Oude Testament.

[9] Zie het laatste deel van boek 1 van de Mahābhārata, waarin Arjuna en Kṛṣṇa bij het vuur in het Khandava bos met vreugde pijlen schieten op alles dat het bos ontvlucht. Bron: <http://www.sacred-texts.com/hin/maha/index.htm> boek 1 Section CCXXVII.

En verder; Katz, Ruth Cecily, *Arjuna in the Mahābhārata: Where Kṛṣṇa is, there is victory*. Delhi: Molital Banarsidass Publishers, 1990, p. 71 – 84; Ruth Katz heeft in haar studie moeite om deze daden van Arjuna en Kṛṣṇa te duiden.

[10] Dit is de locativus van Īśa. Īśa betekent in het Sanskriet onder meer “God in de goddelijke hemel”, “iemand met almacht”. De klank van īśā komt overeen met “ich” – het Duitse persoonlijk voornaamwoord eerste persoon enkelvoud.

[11] Bron afbeelding: <http://www.communityofsweden.com/photos/photo/?photo=41411>. Deze afbeelding valt niet onder de Creative Common Licentie; zie voor gebruik van deze foto de voorwaarden via de volgende hyperlink: <http://www.communityofsweden.com/footer/editorial/community-of-sweden/terms-of-service/>

Wijst naar de sneeuw

15 december 2012

De eerste sneeuw viel al vroeg in het najaar; de dagen waren nog niet erg kort. In die donkere ochtend klonk het geknisper van de sneeuw onder mijn schoenen gedempt door de Prästgatan waarin ons gouden huis van hoop en dromen op het eiland van Gamla Stan in Stockholm stond.

[1]

De witte sneeuw en kou nam alle kleuren in zich op; de maan en de sterrenhemel versmolten met de sneeuw. De volle kleuren van de vorige zomer waren verdwenen. In de loop van de ochtend werd de

sneeuwlaag besmeurd door het leven van alledag. Die avond verscheen een vage gloed in het licht van lantaarns.

[2]

Mijn geliefde zou die nacht thuiskomen van een bezoek aan zijn zieke moeder in Amerika. Zijn terugkeer was het begin van een grote verandering in ons leven. Hij wilde graag dichterbij zijn moeder wonen, want door haar ziekte had zij nog maar een klein jaar te leven. Tijdens zijn verblijf in Amerika bezocht mijn geliefde verschillende Boeddhistische gemeenschappen; hij had besloten in een klooster in de nabijheid van het huis van zijn ouders te treden. Het contact met zijn vader was nog steeds stroef door het wederzijdse onbegrip over zijn dienstweigering tijdens de Vietnam oorlog. Buiten medeweten van mijn geliefde heb ik die winter een brief aan zijn vader geschreven waarin ik een vergelijking maakte tussen het generaal pardon van

president Carter in 1977 voor dienstweigering tijdens de Vietnam oorlog en de parabel van de verloren zoon [3] in het Nieuwe Testament: Uw zoon was verloren en hij is teruggevonden [4] door het generaal pardon. Na het volgende bezoek aan zijn ouders keerde mijn geliefde blij terug; zijn vader had hem weer met open armen ontvangen.

Die winter zwoegde mijn geliefde op een Boeddhistisch vraagstuk waarin een leraar naar de sneeuw wijst en vraagt: *“Is er iets dat voorbij deze kleur gaat?”*. Een andere leraar zei: *“Op dit punt zou ik het voor hem omvergeduwd hebben”*. Een derde leraar zei: *“Hij kan alleen naar beneden duwen, hij weet niet hoe overeind te helpen.”* [5]

Dit vraagstuk gaat over het passeren van de Lege Poort en de staat van verlichting. Sneeuw, koude en wit waarin de maan versmelt, zijn metaforen voor verlichting. De eerste leraar vraagt naar het iets voorbij deze kleur waarbij deze kleur staat voor de weg na het passeren van de Lege Poort of na de verlichting. De andere leraar verwijdert meteen de illusie van verlichting en een weg na het passeren van de Lege Poort door onder meer te verwijzen naar de kleurloze kleur en naar het Bodhisattva ideaal uit het Mahāyāna Boeddhisme waarin een mens die op het punt staat verlicht – of zelfs een levende Boeddha – te worden, hiervan uit compassie afziet totdat alles en iedereen met haar/hem de verlichting (of de staat van een Boeddha) zal betreden. Mijn geliefde kon de uitspraken van de eerste twee leraren plaatsen, maar hij zwoegde die winter op de derde uitspraak.

Ik had net als veel mensen in noordelijke landen moeite met de korte dagen. Onze laatste gemeenschappelijk Kerstfeest en Oud en Nieuw vierden wij uitbundig met vele vrienden en bekenden. Gelukkig werden in januari en februari de dagen weer langer.

Mijn geliefde verkocht die winter zijn buitenhuis in de scheren-archipel en het gouden huis in de oude binnenstad van Stockholm. Wij verhuisden voor een korte tijd naar een gehuurde houten woning op het eiland Södermalm vanwaar wij een schitterend uitzicht op de binnenstad van Stockholm hadden. Hier hebben wij onze laatste paar maanden samengewoond. Mijn geliefde studeerde en ik speelde percussie in verschillende jazz ensembles.

[6]

Aan het begin van het voorjaar vroeg mijn geliefde wat “māyā” in het Sanskriet betekent. Hierop vertelde ik dat “māyā” in de verre oudheid de betekenis had van “kunst en wijsheid” en later zijn hier de betekenissen van “illusie”, “compassie, sympathie” en “een van de 24 kleine Boeddhistische zonden” [7] bijgekomen. De naam van de moeder van Siddharta Gautama was Māyādevī waarin “devī” als vrouwelijk vorm van “deva” [8] onder meer “vrouwelijk godin”

betekent. Ik zei ook dat mijn vader mij heeft geleerd dat “māyā” zich voordoet in de vorm van het algemene of kosmische bewustzijn en daardoor direct verbonden is met de alomvattende Īśa en daarnaast in de vorm van het afzonderlijke of menselijke bewustzijn en daarbij vaak de betekenis van illusie heeft [9]. Beide vormen komen voort en zijn opgenomen in de ene werkelijkheid.

Na deze uitleg straalde mijn geliefde. Door de warmte van de zonnegloed gingen de bloesemknoppen weer open. Met de bloesem van de lente verhuisde mijn geliefde voorgoed naar Amerika.

[10]

Die zomer is zijn moeder rustig verleden. Vier jaren later ontving ik een droef bericht dat mijn geliefde was overleden aan de mysterieuze ziekte die in onze vrienden- en kennissenkring rondwaarde. In onze briefwisseling heeft hij hier nooit melding van gemaakt. En altijd wanneer de bloesem

In de samenleving waar ik uit voortkom, betekent gemeenschapszin alles – je bent wie je kent [11]. In Stockholm was ik op zijn best de vriend van mijn geliefde. Nu ik niemand meer echt kende, was ik ook niemand meer in Stockholm. Aan het einde van de lente heb ik de huur van ons mooie houten huis opgezegd en ik ben naar Kopenhagen verhuisd.

[1] Foto van de Prästgatan op het eiland Gamla Stan begin juni. Bron afbeelding: <http://sv.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A4stgatan>

[2] Foto van de Prästgatan op het eiland Gamla Stan in december. Bron afbeelding: <http://sv.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A4stgatan>

[3] Zie het Evangelie van Lucas 15: 11-32 in het Nieuwe Testament

[4] Zie ook: [http://nl.wikipedia.org/wiki/De_verloren_zoon_\(Bijbel\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/De_verloren_zoon_(Bijbel))

[5] Zie ook: <http://zazen.rutgers.edu/talks/yangshanpointstosnow.html>

[6] Bron afbeelding: http://en.wikipedia.org/wiki/Stockholm_during_the_Age_of_Liberty

[7] Bron: elektronische versie van het woordenboek Monier-Williams – MWDDS V1.5 Beta

[8] Het woord Deva waaruit Deus in het Latijn, Zeus in het Grieks en Dieu in het Frans is ontstaan, is in het Sanskriet verbonden met de werkwoordstam “Div”, dat onder meer “stralen, spelen, vermeerderen” betekent.

[9] Zie ook: Nikhilananda, Swami, *The Upanishads – A new Translation, Volume I*. New York: Ramakrishna-Vivekananda Center, 2003, p. 57, 58

[10] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Kungstr%C3%A4dg%C3%A5rden>

[11] Zie ook: Reybrouck, David van, *Congo – Een geschiedenis*. Amsterdam: De Bezige Bij, 2012, p. 58

Kopenhagen en Amsterdam, een weerzien

28 december 2012

Met al mijn bezittingen in de kofferruimte van de Citroën DS, ben ik op een vroege lente ochtend uit Stockholm weggegaan. Gedurende de Noordelijke cyclus van ruim een jaar vervloog mijn reïncarnatie waarin ik eerder in Amsterdam de verschijningsvorm van een idool had aangenomen. In de nabijheid van mijn geliefde was ik weer in de wereld van de gewone stervelingen teruggekeerd.

Net voor het vertrek naar zijn nieuwe woonplaats in een klooster in Amerika was mijn geliefde bezig met het Boeddhistisch vraagstuk: *“Een winst, een verlies”* [1]. Nu hij ruim twee maanden geleden was vertrokken, voelde mijn leven als een winst en een verlies – een leegte en een nieuwe bestemming. In de toelichting bij dit Boeddhistisch vraagstuk stond: *“Als u ellende wilt voorkomen, vertrouw op uw eigen lot”* en *“Verlies en winst, goed en kwaad, laat ze allemaal tegelijk los”* [2]. Beide zinnen waren van toepassing op mijn nieuwe reïncarnatie als gewone sterveling. Pas veel later, tijdens de zoektocht naar “Wie ben jij” zou ik meer inzicht krijgen in de eerste zin. De vrede van de tweede zin hoopte ik te vinden bij mijn uiteindelijke thuiskeer.

Via een weg langs het vele water van enkele binnenmeren – waaraan ik in Holland gewend was geraakt – reed ik in mijn witte Citroën DS van Stockholm naar Malmö. Daar nam ik de veerboot naar Kopenhagen. Eerst bezocht ik mijn vrienden waar ik enkele nachten kon logeren. Met hun hulp kon ik snel aan een kamer komen op de zolderverdieping van een karakteristiek huis in de Klosterstræde in het centrum van Kopenhagen vlakbij de universiteit en verschillende

bibliotheken. Eerst zag ik deze kamer als een tijdelijk verblijf voor enkele maanden; uiteindelijk heb ik er enkele jaren gewoond. Ik voelde mij hier meteen op mijn gemak. Vanuit mijn raam had ik 's nachts zicht op de maan en de sterrenhemel. Overdag herinnerde de naam van de straat mij aan mijn geliefde die nu in een echt klooster woonde. Zijn boek met Boeddhistische vraagstukken [3] had ik als afscheidsgeschenk gekregen. Geregeld las ik een passage uit het boek waarna het vraagstuk – voor zover ik het kon thuisbrengen – een plaats in mijn leven vond. Zo bleven mijn geliefde en ik met elkaar in verbinding staan.

[4]

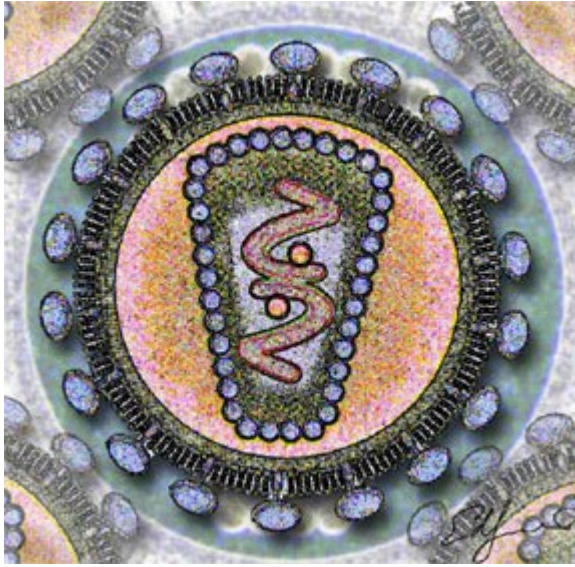
Mijn jaren in Kopenhagen leefde ik van het legaat dat mijn geliefde voor mij had achtergelaten, aangevuld met inkomsten uit optredens in Jazz ensembles. Ik bezocht bijna dagelijks de fleurig geschilderde huizen langs de Nyhavn, die mij herinnerde aan de bollenvelden en de grachten in Holland.

[5]

Het eerste najaar in Kopenhagen ontving ik een droef bericht uit Amsterdam; een van mijn dierbare minnaars was overleden aan de mysterieuze ziekte die rond 1983 de naam HIV en AIDS [6] had gekregen. Na het lezen van de rouwkaart ben ik in een dag naar Amsterdam gereden.

Bij aankomst hoorde ik dat verschillende van mijn vroegere minnaars deze ziekte hadden, die wordt veroorzaakt door overdracht van een virus – dat het menselijk immuun stelsel aantast – tijdens het liefdesspel [7].

[8]

In deze droeve omgeving werd ik door mijn vroegere vrienden en kennissenkring begroet als een oude bekende en zij zagen mij als een hervonden idool. Ik had mijn masker van idool tijdens mijn verblijf in Zweden afgelegd en het vroegere zorgeloos feest van eeuwigdurende liefde die voorheen in mijn omgeving exotisch door Amsterdam geurde, was voorgoed voorbij.

De begrafenis van mijn overleden minnaar was indrukwekkend. Een van onze dierbaren was te ziek om aanwezig te zijn. Met enkele vroegere vrienden hebben wij hem tot het laatst verzorgd; ook zijn begrafenis was aangrijpend. Beide keren waren alle naasten, vrienden en kennissen aanwezig. Voor een aantal minnaars was het een sombere voorbode voor hun toekomst.

Na deze tweede uitvaart ben ik naar Kopenhagen gevlucht. Het was opnieuw een ontsnapping uit mijn vroegere verblijf in Amsterdam

waar ik niet meer thuishoorde, en het was tegelijkertijd een vlucht voor deze ziekte die mij door een wonderlijke lot [9] bespaard is gebleven. Later is tijdens medisch onderzoek gebleken dat ik tot een kleine groep behoor, die resistent is tegen de infectie van HIV.

Terug in Kopenhagen werd ik weer een gewone sterveling, die alleen opviel door een blauw-donkere huidskleur en ritmisch spel op percussie tijdens Jazz muziek.

[1] De Zen Koan: "*Fayan points to the blinds*"

[2] Zie: Cleary, *Thomas, Book of Serenity – One Hundred Zen Dialogues*. Bosten: Shambhala, 1998 p. 118

[3] Cleary, *Thomas, Book of Serenity – One Hundred Zen Dialogues*. Bosten: Shambhala, 1998

[4] Bron afbeelding: http://da.wikipedia.org/wiki/Den_danske_guldalder

[5] Bron afbeelding: <http://en.wikipedia.org/wiki/Copenhagen>

[6] Zie ook: <http://en.wikipedia.org/wiki/HIV/AIDS>

[7] Zie ook: http://www.rivm.nl/Bibliotheek/Professioneel_Praktisch/Richtlijnen/Infectieziekten/LCL_richtlijnen/LCL_richtlijn_Hivinfectie

[8] Dwarsdoorsnede van het Humaan Immunodeficientie Virus (hiv). Bron afbeelding: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Aids>

[9] <http://www.nationaalkompas.nl/gezondheid-en-ziekte/ziekten-en-aandoeningen/infectieziekten-en-parasitaire-ziekten/soa/aids-en-hiv-infectie/welke-factoren-beinvloeden-de-kans-op-hiv-infectie-en-aids/>

Naspel

Nadat ik enkele jaren in Kopenhagen heb gewoond, ben ik geregeld naar Amsterdam teruggekeerd. Vandaar heb ik als verhalenverteller meer dan 20 jaar door Europa gezworven.

Mijn vijftigste verjaardag wenste ik in Istanbul vieren. In de herfst was ik te voet uit Amsterdam op reis gegaan. De koude en sneeuw vielen al vroeg dat jaar. Op een nacht vroor het zo erg dat ik in de koude langzaam naar een andere wereld weggleed. Als in een droom verscheen een vrouw met de naam Carla Drift die mij met haar warmte en met eindeloos veel geduld weer in de wereld van de sterveling liet terugkeren. Hierna zijn Carla en ik samen verder getrokken.

Een jaar geleden zijn Man Leben, Carla Drift en ik begonnen aan onze Odyssee naar “Wie ben jij – een verkenning van ons bestaan”.

Deze zoektocht naar “Wie ben jij” gaat over jou en mij en over alles dat met ons in verbinding staat. Zijn jij en ik verbonden of zijn wij gescheiden? Wat maakt jou tot degene die jij bent? Wie ben jij voor jouw geboorte en wie zal jij zijn na jouw overlijden? Besta jij zonder heeal? Hoe ben jij bewust van jezelf? En hoe zijn anderen zich bewust van jou? Het antwoord op al deze vragen is ons voorlopig onbekend, maar toch stellen wij deze vragen.

Wij zijn op zoek gegaan naar de weg die jou vormt tot wat jij bent. Deze zoektocht – met 17 aanlegplaatsen – zal een thuiskeer zijn. Odysseus deed tien jaren over zijn thuisreis. Wij doen heel wat langer

over onze Odyssee: onze tocht voert van het begin aller tijden tot nu. Aan het einde zullen wij terugkijken op onze reis. Wij zien dat alles in een zucht is volbracht.

Tijdens het begin van de zoektocht hebben wij op onze eerste aanlegplaats de volkomen eenheid beleefd. Bij aanlegplaats twee hebben wij de scheiding van lucht en aarde – “*Als er ook maar een haarbreedte van verschil is, dan zijn hemel en aarde duidelijk gescheiden*”[1] – en daarna hebben wij alle volgende delingen doorstaan: wij zijn volkomen uit elkaar gevallen. Na een onvoorstelbaar lange tijd zijn wij weer in een menselijke vorm teruggekeerd.

Wij hebben vervolgens aanlegplaats drie bezocht. Hier hebben wij ervaring hoe mensen de twijfel en scheiding proberen te overwinnen door het plaatsen van “mensen, objecten, offergaven en het woord in het midden” tussen henzelf en de onzekerheid. Als voorbereiding voor het vervolg van onze Odyssee is er een intermezzo gevolgd. Het verslag van het eerste deel van onze Odyssee is te verkrijgen op de website van de uitgeverij.

Op het tweede deel van onze Odyssee gaan wij de volgende vijf gangbare werkelijkheden als aanlegplaats aandoen:

- o Feiten en logica
- o Intensiteiten en associaties
- o Leegte
- o Verandering
- o Onderlinge verbondenheid

Wij betreden in dit tweede deel van de Odyssee de wereld van alle dag.

Geen bestaand mens heeft model gestaan voor een van de hoofdpersonen. Hun namen kunnen Alleman en Iederman zijn. Nu is het tijd om jou en mij een fictieve naam en plaats in onze samenleving te geven. Mijn naam is Man Leben, jouw naam is Carla Drift en de naam van uw verteller is Narrator.

In de biografie van “Carla Drift – Een Buitenbeentje” wordt een korte beschrijving gegeven van Carla’s levensloop tot op heden. De biografieën van Man Leben en mij zijn gereed voordat wij verslag zullen uitbrengen over onze belevenissen bij de vijf gangbare werkelijkheden.

Op het derde deel van onze Odyssee zijn wij van plan om zeven andere werkelijkheden te bezoeken:

- o Ishvara
- o Et incarnatus est
- o Toon mij een kleine waarheid
- o Geen tijd, geen verandering
- o Gij zijt dat
- o En Dood heeft hier geen verblijf
- o Hier en nu

De laatste aanlegplaats op onze zoektocht zal zijn:

- o Nul – Niet een, niet twee

Tijdens deze laatste aanlegplaats hoop ik weer thuis te zijn.

[1] Zie ook: Wick, Gerry Shishin, *The Book of Equanimity – Illuminating Classic Zen Koans*. Somerville MA: Wisdom Publications, 2005, p. 54

Over de Samensteller

Man Leben is mijn andere naam.

Begin januari 1934 is Man Leben in Amsterdam geboren. Net 7 jaar oud verhuisde hij zonder zijn ouders naar een boerderij in Zuid Limburg. Daar leefde hij met zijn peetouders onder zijn nieuwe naam "Man Leben".

Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog verhuisde hij met zijn tante naar een dorp in de buurt van Rotterdam. Na het behalen van zijn diploma Gymnasium β studeerde Man met goed resultaat Bouwkunde aan de Technische Universiteit in Delft.

Minder dan een jaar heeft hij bij een architectenbureau gewerkt aan utiliteitsprojecten; hier heeft hij zijn vrouw leren kennen. Met hulp van dit bureau is hij begonnen in de handel van bouwmaterialen. Man en zijn vrouw zijn in 1959 naar Amsterdam verhuisd. In het midden van de 70-er jaren – met ongekennde vrijheid – zijn Man en zijn vrouw gescheiden. Tegen het einde van de 70-er jaren werd Man parttime hoofddocent aan de Technische Universiteit in Delft.

In het voorjaar van 1982 verhuisde Man weer naar Zuid Limburg om zijn peetmoeder te helpen als tijdelijke boer. Aan het einde van de zomer 1983 begon hij met zijn pelgrimstocht naar Dachau waar zijn moeder stierf aan het einde van de Tweede Wereldoorlog.

In 1984 begonnen de kloosterjaren van Man, hij verbleef verbonden met de orde tot 1993. In dat jaar maakte hij zijn tocht naar Auschwitz waar zijn vader is overleden tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Van de herfst 1993 tot zijn pensionering was Man als partner betrokken bij een Design/Architectuur bureau om modulair bouwen te introduceren.

Na zijn pensioen leefde hij twee jaren met zijn tweede levenspartner. Na haar dood maakte Man voorbereiding voor de zoektocht naar "Wie ben jij". Hiervoor begon hij met zijn studie Sanskriet.

Man Leben stelt de biografie van Narrator samen.

Naam

| Man Leben

E-mail

| Geen

Leeftijd

| Op de leeftijd van 76 is Man in zijn slaap overleden

Kinderen

| Twee kinderen

Gehuwd

| Gescheiden

Hobby

| Lezen, schrijven, religie, levensbeschouwing, menswetenschappen, poezie, cultuur, ontwerpen, muziek

Werk

| Gepensioneerd.

Index

A

Afrika, 9, 20
AIDS, 60, 63
Aitken, Robert, 34
Amsterdam, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 28, 42, 48, 57, 58, 60, 61, 64, 68
Arjuna, 11, 19, 50
Avatamsaka Sūtra, 37, 38, 40

B

Bhagavad Gita, 14
Bloesem, 56
Boeddha, 25, 37, 39, 54
Boeddhistisch vraagstuk, 54, 58
Boeddhistische hel, 20

C

Carter, 28, 54
Citroën DS, 14, 20, 30, 50, 58
Cleary, Thomas, 26, 42, 63
Coltrane, John, 29

D

Davis, Miles, 29
Denemarken, 20, 21
Deva, 35, 55, 57
Dostojewski, 15, 19
Draupadi, 19
Drift, Carla, 64, 66

E

Engaï, 11
Evangelie van Lucas, 57

F

Fjorden, 24
Frogner Park, 45, 48

G

Gamla Stan, 23, 48, 52, 57
Gate, 25, 26, 34
Gebroeders Karamazow, 15, 19
God, 11, 15, 33, 37, 50
Godin, 14, 20, 45
Gol, 44, 45, 50
Gouden huis, 24, 28, 52, 55

H

Hardangervidda, 40, 42, 44
Hart Sutra, 31, 32
HIV, 60, 62, 63

I

Icoon, 15, 18, 20
Idool, 13, 14, 15, 18, 20, 38, 58, 61
Illusie, 54, 55, 56
India, 9
Indra's Net, 39
Īśa, 50, 56
Īśāvāsya upaniṣad, 47

J

Jazz, 29, 34, 60, 62

K

Katz, Ruth Cecily, 11, 19, 50
Kaupanger, 40
Kenia, 9, 18, 20
Klosterstræde, 58
Koan, 63
Kopenhagen, 21, 26, 29, 57, 58, 60, 61, 62, 64
Kṛṣṇa, 9, 11, 14, 18, 19, 50

L

Leben, Man, 64, 66, 68, 69

Lege Poort, 31, 33, 36, 37, 39, 54

Liefde, 9, 15, 61

M

Maancyclus, 11, 19

Mahābhārata, 10, 11, 19, 50

Masai, 9, 11

Masker, 20, 38, 61

Mâyā, 55, 56

Mâyādevī, 55

Midzomerfeest, 30

Mumonkan, 26, 34

N

Nārāyana, 10, 20, 26

Nikhilananda, Swami, 57

Nirvana, 33

Nomadenstam, 9

Noordkaap, 24, 30, 33, 36, 37, 39

Noorwegen, 21, 31, 37, 44

Nyhavn, 60

O

Origo, Jan van, 42

Oslo, 40, 44, 45, 48

P

Parabel, 25, 26, 39, 46, 47, 48, 50, 54

Prästgatan, 24, 25, 52, 57

R

Reïncarnatie, 17, 18, 58

Reybrouck, David van, 57

S

Sanskriet, 9, 11, 19, 25, 26, 30, 31, 35, 50, 55, 57, 69

Scandinavië, 30

Schoonheid, 15

Sea of Fertility, 17, 19

Sekida, Katsuki, 34

Shibayama, Zenkei, 34

Shunt, 31, 35

Siddharta Gautama, 55

Sneeuw, 52, 54, 64

Södermalm, 55

Sognefjord, 40, 42

Staafkerk, 40, 44, 45, 46

Stadsholmen, 23

Stockholm, 20, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 34, 48, 52, 55, 57, 58

śūnya, 31

Sūtra, 37, 39, 42

T

Toegangspoort tot de hemel, 13

U

Urnes, 40, 42

V

Vietnam, 28, 34, 53, 54

Vigeland, Gustav, 45

W

Wick, Gerry Shishin, 67

Wind, 9, 10, 40, 47

Y

Yamada Kôun Roshi, 26, 34

Yukio Mishima, 15, 17, 19

Z

Zweden, 20, 21, 23, 30, 61

Zweedse scherenkust, 23

Narrator Nārāyana is een schrijvers naam.

Rond 1960 ben ik in Afrika geboren. Mijn moeder zorgde voor ons: voor mijn broers en zussen en voor mijn vader. Mijn vader is een rondtrekkende verhalenverteller. Wanneer hij langskwam, kreeg hij verzorging en onderdak. Wij hoorden van zijn avonturen en mijn moeder was gelukkig.

Ik ben zo donker als Kṛṣṇa, maar niemand heeft in het "ik-tijdperk" een wagenmenner nodig. Ik trok rond door Europa en onderweg vertelde ik verhalen. Een keer was het koud en ik had zo'n honger dat ik niet meer op kon staan. Carla Drift gaf mij te eten. Ik ben met haar meegegaan. Een jaar geleden zijn Man Leben, Carla en ik begonnen aan de zoektocht naar "Wie ben jij". Ik ben nog steeds onderweg - eens hoop ik thuis te komen.

Als u ellende wilt voorkomen,
vertrouw op uw eigen lot.

Book of Serenity – One gain, One loss

Omnia – Amsterdam Uitgeverij

www.omnia-amsterdam.nl

ISBN 978-94-91633-04-1

9 789491 633041 >